

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Milana Deáka a JUDr. Olgy Trnkovej v právnej veci žalobkyne **M.**, bývajúcej v L. Č., zastúpenej v dovolacom konaní J., advokátom v L., proti žalovaným **I/ R.**, bývajúcemu v L., **2/ P.** bývajúcemu v L., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných **S.** so sídlom v B. zastúpenej A., o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 8 C 89/2005, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 27. apríla 2007 sp. zn. 9 Co 58/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 27. apríla 2007 sp. zn. 9 Co 58/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 13 novembra 2006, č.k. 8 C 89/2005 – 70 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 300.-Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 13% ročne od 14. augusta 2003 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť trovy právneho zastúpenia žalovaného 1/ 23.808,50.-Sk a trovy právneho zastúpenia žalovaného 2/ 23.797.-Sk k rukám ich právnych zástupcov do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v Žiline rozhodol o odvolaniach žalovaných 1/ a 2/ (smerujúcich len do trov konania) a o odvolaní žalobkyne uznesením z 27. apríla 2007 sp. zn. 9 Co 58/2007 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania žalovaným 1/ a 2/

s tým, že v ostatnej časti rozsudok súdu prvého stupňa zostáva nedotknutý, a odvolanie žalobkyne odmietol. Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odmietnutie odvolania žalobkyne, ktorá navrhovala zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, odôvodnil záverom o jeho oneskorenom podaní (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Vychádzal z názoru, že advokát je pri poskytovaní právnych služieb fyzickou osobou oprávnenou podnikat', resp. vykonávať slobodné povolanie podľa zákona o advokácii, a preto sa na neho vzťahuje úprava o doručovaní uvedená v ustanovení § 48 ods. 3 O.s.p. Uviedol že, doručovanie rozsudku súdu prvého stupňa na adrese advokáta žalobkyne bolo vykonané 29. decembra 2006, zopakované 2. januára 2007 a zásielka bola po uložení na pošte vrátená späť súdu 9. januára 2007, preto podľa fikcie doručenia zásielky uvedenej v § 48 ods. 3 O.s.p. považuje sa táto zásielka za doručení advokátovi žalobkyne 13. januára 2007 a odvolanie žalobkyne, doručené súdu 13. februára 2007, bolo podané po uplynutí 15 dňovej lehoty (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorá navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie. Prípustnosť a dôvod dovolania vyvodzovala z toho, že rozhodnutie, proti ktorému smeruje, bolo vydané v konaní postihnutom vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. Tvrdila, že krajský súd jej odňal možnosť konať pred súdom tým, že jej odvolanie nesprávne odmietol ako oneskorene podané. Namietala, že jej právny zástupca 19. decembra 2006 oznámil na súde prvého stupňa, že v dňoch od 19. decembra 2006 do 14. januára 2007 jeho advokátska kancelária so sídlom v L. bude z dôvodov vianočných sviatkov a čerpania dovolenky zatvorená, a napriek tomuto oznámeniu došlo k doručovaniu rozsudku súdu prvého stupňa na adresu sídla advokátskej kancelárie jej zástupcu, kde v tom čase z uvedených dôvodov nikto nemohol žiadnu zásielku prevziať. Rozsudok súdu prvého stupňa následne bol doručený 29. januára 2007 a žalobkyňa proti nemu v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie.

Žalovaný 1/ a 2/ sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadrili.

Vedľajší účastník na strane žalovaných navrhol dovolanie žalobkyne zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho

pojedaňavania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak sa ním napáda zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.), alebo potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie súdu prvého stupňa o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 písm. c/ O.s.p.). Žalobkyňou je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, teda rozhodnutie, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Jej dovolanie podľa § 239 ods. 1/ a 2/ O.s.p. preto prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorom z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale komplexne sa zaoberal otázkou či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu a spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípadne nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). So zreteľom na žalobkyňou tvrdenú procesnú vadu zameral sa osobitne na otázku splnenia podmienok dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných

práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť pred súdom konať a zakladajúci prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia je treba považovať aj odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v prípade, že podmienky preň neboli splnené, nakoľko odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote.

V prejednávanej veci dovolateľka napáda záver odvolacieho súdu o oneskorenosti jej odvolania proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 13. novembra 2006 č.k. 8 C 89/2005 - 70 a namieta, že súd prvého stupňa nemal jej advokátovi rozsudok doručovať v čase od 19. decembra 2006 do 14. januára 2007, lebo advokát súdu oznámil, že v tom čase jeho advokátska kancelária bude zatvorená z dôvodu vianočných sviatkov a čerpania dovolenky. Námietka dovolateľky o chybnom postupe súdu prvého stupňa, ktorý videla v nesplnení žiadosti jej advokáta o nedoručovaní rozsudku, nie je opodstatnená. Z obsahu spisu vyplýva, že advokát žalobkyne oznámil 19. decembra 2006 súdu prvého stupňa, že v uvedenom čase a z uvedených dôvodov bude jeho kancelária v L. zatvorená a zároveň požiadal, aby v tomto období neboli vytýčené žiadne pojednávania a nedoručovali sa zásielky jeho kancelárii (č.l. 120 spisu); tento oznam vo forme správy pre zamestnancov súdu prvého stupňa je na č.l. 86 spisu. Pokyn sudkyne súdu prvého stupňa na opísanie rozsudku a jeho doručenie je z 18. decembra 2006 a k vyexpedovaniu rozsudku došlo 28. decembra 2006 (č.l. 68 spisu). Tým, že súd prvého stupňa doručoval rozsudok advokátovi žalobkyne napriek uvedenému jeho oznamu o zatvorení kancelárie od 19. decembra 2006 do 14. januára 2007 a žiadosti o nedoručovanie písomností v tomto čase, nebolo nijako dotknuté právo žalobkyne konať pred súdom. Jej zástupca v súlade s § 25 ods. 3 O.s.p. mal možnosť dať sa zastupovať iným advokátom, ktorý by za neho v čase uzatvorenia kancelárie preberal súdne zásielky a činil aj príslušné procesné úkony. Nemožno tiež opomenúť ani úpravu zakotvenú v § 158 ods. 4 O.s.p. , ktorá ukladá súdu v príslušných lehotách nielen rozsudok vyhotoviť ale aj odoslať.

Napriek dosiaľ uvedenému je záver odvolacieho súdu o oneskorenosti podania odvolania žalobkyne proti rozsudku súdu prvého stupňa chybný. Odvolací súd totiž mylne vyložil ust. § 48 ods. 3 O.s.p., dospejúc k nesprávnemu názoru o možnosti jeho aplikácie aj na prípad doručovania písomností advokátovi ako zástupcovi účastníka konania.

Podľa § 48 ods. 3 O.s.p. ak nie je možné doručiť písomnosť fyzickej osobe oprávnenej podnikat' na adresu jej miesta podnikania uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa fyzická osoba oprávnená podnikat' o tom nedozvie.

Citované ustanovenie o zákonnej fikcii doručenia písomností charakterizuje adresáta písomností ako fyzickú osobu oprávnenú podnikat'. Táto úprava (§ 48 ods. 3 O.s.p.) spolu s úpravou fikcie doručenia písomností právnickej osobe (§ 48 ods. 2 O.s.p.) ako osobitný spôsob doručenia bola do Občianskeho súdneho poriadku s účinnosťou od 1. januára 2002 zavedená zákonom č. 501/2001 Z.z. Účel touto novelou zavedenej fikcie je vysvetlený v dôvodovej správe: uvoľniť umŕtvené prostriedky v obchodných sporoch a zrýchliť súdne konanie, keďže veľké množstvo konaní nemožno skončiť len preto, že nemožno doručiť písomnosti súdu právnickým osobám alebo fyzickým osobám - podnikateľom. Tento aspekt uvedenej novely Občianskeho súdneho poriadku nesledujúci otázku doručovania písomností advokátom ako zástupcom účastníkov konania nemožno pri teleologickom výklade ustanovenia § 48 ods. 3 O.s.p. prehliadnuť.

Advokát v občianskom súdnom konaní vystupuje ako profesionálny zástupca účastníka konania a tomu zodpovedá rozsah jednotlivých úprav v Občianskom súdnom poriadku naň sa vzťahujúcich (porovnaj napr. § 5, § 25, § 30, § 31, § 48 ods. 4, § 241 ods.1). Advokáta preto nemožno stotožniť s pojmom fyzickej osoby oprávnenej podnikat', ako je uvedený v § 48 ods. 3 O.s.p. To platí aj napriek tomu, že činnosť advokáta pri výkone jeho povolania ako taká je podnikaním v zmysle § 2 ods. 2 písm. c/ Obch. zák. Hoci v ustanovení § 48 ods. 4 O.s.p. je upravený iba okruh osôb oprávnených prijať písomnosť adresovanú advokátovi (ktorá úprava pred novelou O.s.p. vykonanou zák.č. 501/2001 Z.z. sa nachádzala v § 48 ods. 2), je evidentné, že ak by zákonodarca mienil vzťahovať ustanovenie o doručovaní písomností podľa § 48 ods. 3 O.s.p. (možnosť doručenia podľa tam uvedenej fikcie) aj na advokáta ako zástupcu účastníka konania, tak túto skutočnosť by výslovne musel v zákone aj uviesť.

Keďže v prípade doručovania rozsudku súdu prvého stupňa advokátovi žalobkyne zákonná fikcia doručenia podľa § 48 ods. 3 O.s.p. sa neuplatňuje, odvolacia lehota proti tomuto rozsudku začala plynúť až v nadväznosti na faktické prevzatie zásielky s rozsudkom

zástupcom žalobkyne, ku ktorému došlo 29. januára 2007. Odvolanie žalobkyne, ktoré podal jej zástupca na súde prvého stupňa 13. februára 2007, bolo preto podané včas. Pokiaľ odvolací súd napriek tomu odmietol opravný prostriedok žalobkyne ako oneskorene podaný podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p., odňal jej možnosť pred súdom konať a umožniť jej preskúmanie správnosti prvostupňového rozhodnutia na základe jej odvolania.(§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Výskyt niektorej z väd uvedených v § 237 O.s.p. zakladá v každom prípade prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v takto postihnutom konaní; zároveň je ale tiež samostatným dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť (§ 243b ods. 1 O.s.p.), lebo takéto rozhodnutie nemožno považovať za správne. So zreteľom na túto vadu Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu (§ 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec vrátil Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 tretia veta O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 29. januára 2008

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :